

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 2. aprila 2019*

„Predhodno odločanje – Določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito – Uredba (EU) št. 604/2013 – Člen 18(1), od (b) do (d) – Člen 23(1) – Člen 24(1) – Postopek za ponovni sprejem – Merila za določitev odgovorne države članice – Nova prošnja, vložena v drugi državi članici – Člen 20(5) – Postopek določanja, ki še poteka – Umik prošnje – Člen 27 – Pravna sredstva“

V združenih zadevah C-582/17 in C-583/17,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Raad van State (državni svet, Nizozemska) z odločbama z dne 27. septembra 2017, ki sta prispeli na Sodišče 4. oktobra 2017, v postopkih

Staatssecretaris voor Veiligheid en Justitie

proti

H. (C-582/17),

R. (C-583/17),

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, A. Arabadjiev, predsednik senata, A. Prechal, predsednica senata, M. Vilaras, E. Regan, predsednika senatov, C. Toader, predsednica senata, C. Lycourgos, predsednik senata, A. Rosas, M. Ilešič, L. Bay Larsen (poročevalec), M. Safjan, D. Šváby, C. G. Fernlund in C. Vajda, sodniki,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 4. septembra 2018,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za H. I. M. Zuidhoek, advocaat,
- za R. M. P. Ufkes, advocaat,
- za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in M. H. S. Gijzen, agentki,

* Jezik postopka: nizozemščina.

- za nemško vlado T. Henze in R. Kanitz, agenta,
- za finsko vlado J. Heliskoski, agent,
- za vlado Združenega kraljestva S. Brandon, Z. Lavery in R. Fadoju, agenti, skupaj z D. Blundellom, barrister,
- za švicarsko vlado E. Bichet, agent,
- za Evropsko komisijo G. Wils in M. Condou-Durande, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 29. novembra 2018

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (UL 2013, L 180, str. 31, v nadaljevanju: Uredba Dublin III).
- 2 Predloga sta bila vložena v okviru sporov med Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (državni sekretar za varnost in pravosodje, Nizozemska) (v nadaljevanju: državni sekretar) na eni strani ter osebama H. in R., sirska državljanoma, na drugi zaradi zavrnitve obravnavanja njunih prošenj za mednarodno zaščito.

Pravni okvir

Uredba št. 1560/2003

- 3 Prilogi I in III k Uredbi Komisije (ES) št. 1560/2003 z dne 2. septembra 2003 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 343/2003 o določitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 200), kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 118/2014 z dne 30. januarja 2014 (UL 2014, L 39, str. 1) (v nadaljevanju: Uredba št. 1560/2003), vsebujeta „Standardni obrazec za določanje države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito“ in „Standardni obrazec zahteve za ponovni sprejem“.

Uredba Dublin III

- 4 V uvodnih izjavah 4, 5, 13, 14 in 19 Uredbe Dublin III je navedeno:
„(4) Sklepi iz Tampereja navajajo [...] da bi moral [skupni evropski azilni] sistem v kratkem času vključevati tudi jasen in izvedljiv način za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil.“

- (5) Tak način bi moral temeljiti na objektivnih, poštenih merilih za zadevne države članice in osebe. Zlasti bi moral omogočati hitro določitev odgovorne države članice, da bi se zagotovil učinkovit dostop do postopkov za priznanje mednarodne zaščite in ne bi bil ogrožen cilj hitre obravnave prošelj za mednarodno zaščito.

[...]

- (13) V skladu s Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah iz leta 1989 in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, bi morala biti največja korist otroka primarna skrb držav članic pri uporabi te uredbe. Pri ugotavljanju, kaj je največja korist otroka, bi morale države članice upoštevati zlasti dobrobit mladoletnika in njegov družbeni razvoj, vprašanja varnosti in zaščite v skladu z njegovo starostjo in zrelostjo, vključno z okoljem, iz katerega prihaja. Prav tako bi bilo treba za mladoletnike brez spremstva zaradi njihove posebne ranljivosti določiti posebna postopkovna jamstva.

- (14) V skladu z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, bi moralo biti spoštovanje družinskega življenja primarna skrb držav članic pri uporabi te uredbe.

[...]

- (19) Da se zagotovi učinkovita zaščita pravic zadevnih oseb, bi bilo zlasti v skladu s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah treba vzpostaviti pravne zaščitne ukrepe in pravico do učinkovitega pravnega sredstva v zvezi z odločitvijo o predaji v odgovorno državo članico. Da se zagotovi spoštovanje mednarodnega prava, bi moralo učinkovito pravno sredstvo proti takim odločitvam obsegati tako preučitev uporabe te uredbe kot tudi pravnega in dejanskega stanja v državi članici, v katero je predan prosilec.“

5 Člen 2 te uredbe določa:

„V tej uredbi:

[...]

- (d) ‚obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito‘ pomeni kakršno koli obravnavo prošnje ali odločitev ali sklep v zvezi s tako prošnjo za mednarodno zaščito s strani pristojnega organa v skladu z Direktivo 2013/32/EU [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (UL 2013, L 180, str. 60)] in Direktivo 2011/95/EU [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite (UL 2011, L 337, str. 9)], razen postopkov določanja odgovorne države članice v skladu s to uredbo;

[...]“

6 Člen 3(1) in (2) te uredbe določa:

„1. Države članice obravnavajo vsako prošnjo za mednarodno zaščito državljana tretje države ali osebe brez državljanstva, ki prošnjo vloži na ozemlju katere koli izmed članic, tudi na meji ali na tranzitnem območju. Prošnjo obravnava ena sama država članica, in sicer tista, ki je za to odgovorna glede na merila iz poglavja III.

2. Kadar na osnovi meril iz te uredbe ni mogoče določiti nobene odgovorne države članice, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna prva država članica, v kateri je bila prošnja vložena.

[...]“

- 7 Člen 9 te uredbe, naslovljen „Družinski člani, ki so upravičenci do mednarodne zaščite“, v poglavju III, ki se nanaša na „[m]erila za določanje odgovorne države članice“, Uredbe Dublin III določa:

„Kadar ima prosilec družinskega člana, ne glede na to, ali je bila družina že prej oblikovana v državi izvora, ki mu je kot upravičencu do mednarodne zaščite, dovoljeno prebivanje v državi članici, je ta država članica odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, pod pogojem, da zadevne osebe pisno izrazijo to željo.“

- 8 Člen 18 te uredbe določa:

„1. Odgovorna država članica po tej uredbi, je zavezana, da:

- (a) pod pogoji iz členov 21, 22 in 29 sprejeti prosilca, ki je vložil prošnjo v drugi državi članici;
- (b) pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 ponovno sprejeti prosilca, katerega prošnja se obravnava in ki je podal prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje;
- (c) pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 ponovno sprejeti državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, ki je umaknila prošnjo, ki se obravnava, in podala prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje;
- (d) pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 ponovno sprejeti državljana tretje države ali osebo brez državljanstva, katere prošnjo je zavrnila in ki je podala prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje.

2. V primerih, ki spadajo v področje uporabe odstavka 1(a) in (b), odgovorna država članica obravnava ali dokonča obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je podal prosilec.

V primerih, ki spadajo v področje uporabe odstavka 1(c) in kadar je odgovorna država članica, potem ko je prosilec prošnjo umaknil, njeno obravnavo prekinila pred sprejetjem vsebinske odločitve na prvi stopnji, ta država članica zagotovi, da ima prosilec pravico zahtevati dokončanje obravnave njegove prošnje ali vložiti novo prošnjo za mednarodno zaščito [...]

V primerih, ki spadajo v področje uporabe odstavka 1(d), v katerih je bila prošnja zavrnjena le na prvi stopnji, odgovorna država članica zagotovi, da zadevna oseba ima ali je imela možnost uporabe učinkovitega pravnega sredstva v skladu s členom 46 Direktive 2013/32/EU.“

- 9 Poglavje VI te uredbe, naslovljeno „Postopki za sprejem in ponovni sprejem“, vsebuje člene od 20 do 33 te uredbe.

- 10 Člen 20(5), prvi pododstavek, Uredbe Dublin III določa:

„Prosilca, ki je prisoten v drugi državi članici brez dokumenta za prebivanje ali ki tam vloži prošnjo za mednarodno zaščito po umiku svoje prve prošnje, podane v drugi državi članici med postopkom določanja odgovorne države članice, država članica, v kateri je bila najprej vložena ta prošnja za mednarodno zaščito, ponovno sprejme pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 z namenom dokončanja postopka določanja odgovorne države članice.“

11 Člen 21(1), prvi pododstavek, te uredbe določa:

„Kadar država članica, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, meni, da je za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica, lahko čim hitreje, v vsakem primeru pa tri mesece od datuma, na katerega je bila prošnja vložena v smislu člena 20(2), od druge države članice zahteva, da sprejme prosilca.“

12 Člen 22, (2), (4), (5) in (7), te uredbe določa:

„2. V postopku določanja odgovorne države članice se uporabijo elementi dokazov in posrednih okoliščin.

[...]

4. Zahteva po dokazu ne sme presehati tistega, kar je potrebno za pravilno uporabo te uredbe.

5. Če formalni dokaz ne obstaja, država članica, na katero je zahteva naslovljena, prizna svojo odgovornost, če so posredne okoliščine koherentne, preverljive in dovolj podrobne za ugotovitev odgovornosti.

[...]

7. Opustitev ukrepanja v dvomesečnem roku iz odstavka 1 in enomesečnem roku iz odstavka 6 je enakovredna sprejetju zahteve in posledica tega je obveznost sprejema osebe, vključno z obveznostjo zagotovitve ustrezne ureditve za prihod.“

13 Člen 23 iste uredbe določa:

„1. Kadar država članica, v kateri je oseba iz člena 18(1)(b), (c) ali (d) vložila novo prošnjo za mednarodno zaščito, meni, da je v skladu s členom 20(5) in členom 18(1)(b), (c) ali (d) za obravnavanje prošnje pristojna [v skladu s členom 20(5) in členom 18(1)(b), (c) ali (d) odgovorna] druga država članica, lahko zahteva, da to osebo ponovno sprejme ta druga država članica.

[...]

4. Zahteva za ponovni sprejem se poda na podlagi standardnega obrazca ter vključuje dokaze ali posredne okoliščine, kot so opisani na dveh seznamih iz člena 22(3), in/ali ustrezne elemente iz izjav zadevne osebe, ki organom države članice, na katero je zahteva naslovljena, omogočajo, da preveri, ali je odgovorna na podlagi meril, določenih v tej uredbi.

Komisija z izvedbenimi akti vzpostavi enotne pogoje za pripravo in predložitev zahtev za ponovni sprejem. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 44(2).“

14 Člen 24 Uredbe Dublin III določa:

„1. Kadar država članica, na ozemlju katere oseba iz člena 18(1)(b), (c) ali (d) prebiva brez dokumenta za prebivanje in v kateri ni bila vložena nova prošnja za mednarodno zaščito, meni, da je v skladu s členom 20(5) in členom 18(1)(b), (c) ali (d) za obravnavanje prošnje odgovorna [v skladu s členom 20(5) in členom 18(1)(b), (c) ali (d) odgovorna] druga država članica, lahko zahteva, da zadevno osebo ponovno sprejme ta druga država članica.

[...]

5. Zahteva za ponovni sprejem prosilca ali druge osebe iz člena 18(1)(b), (c) ali (d) se oblikuje na podlagi standardnega obrazca in vključuje dokaze ali posredne okoliščine, kot so opisani v dveh seznamih iz člena 22(3), in/ali ustrezne elemente iz izjave osebe, ki organom države članice, na katero je zahteva naslovljena, omogočajo, da preveri, ali je odgovorna na podlagi meril, določenih v tej uredbi.

[...]“

15 Člen 25 te uredbe določa:

„1. Država članica, na katero je zahteva naslovljena, ustrezno preveri in sprejme odločbo o zahtevi po ponovnem sprejemu zadevne osebe čim prej in v nobenem primeru ne pozneje od enega meseca od datuma prejetja zahteve. Če zahteva temelji na podatkih, pridobljenih iz sistema Eurodac, se ta rok skrajša na dva tedna.

2. Opustitev ukrepanja v roku enega meseca oziroma dveh tednov iz odstavka 1, je enakovredna sprejetju zahteve in posledica tega je obveznost ponovnega sprejema zadevne osebe, vključno z obveznostjo zagotovitve ustrezne ureditve za prihod.“

16 Člen 27(1) navedene uredbe določa:

„Prosilec ali druga oseba iz člena 18(1)(c) ali (d) ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva v obliki pritožbe zoper odločitve o predaji ali ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločitve pred sodiščem ali razsodiščem.“

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-582/17

17 Oseba H. je 21. januarja 2016 na Nizozemskem vložila prošnjo za mednarodno zaščito.

18 Državni sekretar je 21. marca 2016 na nemške organe naslovil zahtevo za ponovni sprejem na podlagi člena 18(1)(b) Uredbe Dublin III, ker je menil, da je oseba H. pred tem prošnjo za mednarodno zaščito vložila že v Nemčiji.

19 Nemški organi na to zahtevo za ponovni sprejem v za to določenem dvotedenskem roku niso odgovorili.

20 Državni sekretar je z odločbo z dne 6. maja 2016 odločil, da ne bo obravnaval prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je vložila oseba H., ker je menil, da se ta oseba pri tem, ko želi s sklicevanjem na bivanje zakonca v tej državi članici doseči, da bi Kraljevina Nizozemska postala odgovorna za obravnavanje njene prošnje, ne more sklicevati na člen 9 Uredbe Dublin III, ker gre za ponovni sprejem in ne za sprejem.

21 Oseba H. je zoper to odločbo vložila tožbo na Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen (sodišče v Haagu, ki zaseda v Groningenu, Nizozemska).

22 S sodbo z dne 6. junija 2016 je to sodišče tožbi ugodilo in odločbo državnega sekretarja odpravilo zaradi pomanjkljive obrazložitve.

23 Oseba H. in državni sekretar sta se zoper to sodbo pritožila.

- 24 Predložitveno sodišče meni, da v skladu z logiko, na kateri temelji Uredba Dublin III, zgolj država članica, v kateri je bila vložena prva prošnja za mednarodno zaščito, določi odgovorno državo članico. Iz tega sklepa, da se oseba H. na Nizozemskem ne more sklicevati na merilo iz poglavja III te uredbe, ker ni počakala na konec postopka določanja odgovorne države članice v Nemčiji in ker je bil med tema dvema državama že dogovorjen ponovni sprejem.
- 25 Ob tem se to sodišče sprašuje o skladnosti te ugotovitve z ugotovitvami iz sodb z dne 7. junija 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), in z dne 7. junija 2016, Karim (C-155/15, EU:C:2016:410).
- 26 V teh okoliščinah je Raad van State (državni svet, Nizozemska) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil to vprašanje:

„Ali je treba [Uredbo Dublin III] razlagati tako, da je samo prvi državi članici, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, zaupana naloga določanja odgovorne države članice, zaradi česar lahko tujec samo v tej državi članici v skladu s členom 27 [te uredbe] sodno izpodbija napačno uporabo enega od meril odgovornosti, določenih v poglavju III, med drugim v členu 9, [Uredbe Dublin III]?“

Zadeva C-583/17

- 27 Oseba R. je 9. marca 2016 na Nizozemskem vložila prošnjo za mednarodno zaščito.
- 28 Državni sekretar je na nemške organe naslovil zahtevo za njen ponovni sprejem na podlagi člena 18(1)(b) Uredbe Dublin III, ker je menil, da je oseba H. pred tem prošnjo za mednarodno zaščito vložila že v Nemčiji.
- 29 Nemški organi so to zahtevo najprej zavrnil, ker naj bi bila oseba R. poročena z osebo, ki je upravičena do mednarodne zaščite na Nizozemskem.
- 30 Državni sekretar je nato na Nemčijo naslovil prošnjo za ponovno preučitev te zahteve, v kateri je bilo pojasnjeno, da ni verjetno izkazano, da zakonska zveza osebe R. s to drugo osebo obstaja. Na podlagi te prošnje so nemški organi spremenili svoje stališče in z odločbo z dne 1. junija 2016 privolili v ponovni sprejem osebe R.
- 31 Državni sekretar je z odločbo z dne 14. julija 2016 odločil, da ne bo obravnaval prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je vložila oseba R., ker je menil, prvič, da domnevnega zakonca osebe R. ni mogoče šteti za člana njene družine, saj oseba R. ni verjetno izkazala zatrjevanе zakonske zveze, in drugič, da se oseba R. ne more sklicevati na člen 9 Uredbe Dublin III, ker gre za ponovni sprejem in ne za sprejem.
- 32 Oseba R. je zoper to odločbo vložila tožbo pri Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (sodišče v Haagu, ki zaseda v 's-Hertogenboschu, Nizozemska)).
- 33 To sodišče je s sodbo z dne 11. avgusta 2016 ugodilo tožbi in odločbo državnega sekretarja odpravilo z obrazložitvijo, da se lahko državljan tretje države sklicuje na merila, navedena v poglavju III Uredbe Dublin III, tako kadar gre za sprejem, kot kadar gre za ponovni sprejem.
- 34 Državni sekretar je zoper to sodbo vložil pritožbo pri predložitvenem sodišču.

35 V teh okoliščinah je Raad van State (državni svet, Nizozemska) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil ti vprašanji:

„1. Ali je treba [Uredbo Dublin III] razlagati tako, da je samo prvi državi članici, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, zaupana naloga določanja odgovorne države članice, zaradi česar lahko tujec samo v tej državi članici v skladu s členom 27 [te uredbe] sodno izpodbija napačno uporabo enega od meril odgovornosti, določenih v poglavju III, med drugim v členu 9, [Uredbe Dublin III]?

2. Koliko je pri odgovoru na prvo vprašanje pomembno to, da je bila v prvi državi članici, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, že izdana odločba o tej prošnji ali pa je tujec predčasno umaknil to prošnjo?“

36 Predsednik Sodišča je s sklepom z dne 19. oktobra 2017 zadevi C-582/17 in C-583/17 združil za pisni in ustni postopek ter izdajo sodbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

37 Predložitveno sodišče z vprašanjem v zadevi C-582/17 in vprašanjema v zadevi C-583/17, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba Uredbo Dublin III razlagati tako, da se lahko državljani tretje države, ki je prošnjo za mednarodno zaščito vložil v prvi državi članici, nato pa to državo članico zapustil in potem v drugi državi članici vložil novo prošnjo za mednarodno zaščito, v okviru pravnega sredstva iz člena 27(1) te uredbe, ki ga je v tej drugi državi članici vložil zoper odločbo o njegovi predaji, sklicuje na merilo za določanje odgovorne države članice iz člena 9 te uredbe.

Obseg pravice do pravnega sredstva

38 Člen 27(1) Uredbe Dublin III določa, da ima oseba, zoper katero je bila sprejeta odločba o predaji, pravico do učinkovitega pravnega sredstva v obliki pritožbe zoper to odločbo ali v obliki ponovnega dejanskega in zakonskega pregleda te odločbe pred sodiščem ali razsodiščem.

39 Obseg tega pravnega sredstva je pojasnjen v uvodni izjavi 19 te uredbe, v kateri je navedeno, da bi morale učinkovito pravno sredstvo, ki je z navedeno uredbo uvedeno zoper odločbo o predaji, da se zagotovi spoštovanje mednarodnega prava, na eni strani obsegati preučitev uporabe te uredbe ter na drugi preučitev pravnega in dejanskega stanja v državi članici, v katero je prosilec predan (sodbi z dne 26. julija 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, točka 43, in z dne 25. oktobra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, točka 37).

40 V tem okviru je treba člen 27(1) Uredbe Dublin III razlagati tako – ob upoštevanju zlasti splošnega razvoja sistema določitve države članice, odgovorne za preučitev prošnje za azil, vložene v eni od držav članic, ki je posledica sprejetja navedene uredbe, in ciljev iz te uredbe – da se mora pravno sredstvo, ki ga ta člen določa zoper odločbo o predaji, nanašati tako na spoštovanje pravil o dodelitvi odgovornosti za preučitev prošnje za mednarodno zaščito kot na postopkovna jamstva, določena z navedeno uredbo (glej v tem smislu sodbe z dne 26. julija 2017, A.S., C-490/16, EU:C:2017:585, točki 27 in 31; z dne 26. julija 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, točke od 44 do 48, in z dne 25. oktobra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, točka 38).

41 Okoliščina, da je bila odločba o predaji, zoper katero se vloži pravno sredstvo, sprejeta v postopku za sprejem ali ponovni sprejem, ne vpliva na tako priznan obseg tega pravnega sredstva.

- 42 Člen 27(1) Uredbe Dublin III namreč pravico do pravnega sredstva prosilcem za mednarodno zaščito, zoper katere se lahko glede na okoliščine primera vodi postopek za sprejem ali ponovni sprejem, in drugim osebam iz člena 18(1)(c) ali (d) te uredbe, zoper katere se lahko vodi postopek za ponovni sprejem, zagotavlja brez razlikovanja glede obsega pravnega sredstva, ki je na voljo različnim kategorijam tožečih strank.
- 43 Ob tem ta ugotovitev ne more pomeniti, da se lahko zadevna oseba pred nacionalnim sodiščem, pri katerem je vloženo tako pravno sredstvo, sklicuje na določbe te uredbe, ki – ker niso upoštevne za njegov položaj – ne vežejo pristojnih organov pri vodenju postopka za sprejem ali ponovni sprejem in pri sprejemanju odločb o predaji.
- 44 V tej zadevi iz predložitvenih odločb izhaja, da postavljena vprašanja izhajajo iz dvomov predložitvenega sodišča glede tega, ali je treba v položajih v postopkih v glavni stvari uporabiti člen 9 te uredbe, in posledično glede obveznosti pristojnih nizozemskih organov, da v okviru postopka za ponovni sprejem upoštevajo merilo za določitev odgovornosti iz tega člena.
- 45 Da bi se lahko odgovorilo na ta vprašanja, je treba zato ugotoviti, ali morajo pristojni organi v položajih, kakršna sta v postopkih v glavni stvari, preden lahko veljavno zahtevajo ponovni sprejem, ob upoštevanju tega merila določiti državo članico, ki je odgovorna za preučitev prošnje.

Postopek, ki se uporablja za položaja, kakršna sta v postopkih v glavni stvari

- 46 Področje uporabe postopka za ponovni sprejem je opredeljeno v členih 23 in 24 Uredbe Dublin III. Iz člena 23(1) in člena 24(1) te uredbe je razvidno, da se ta postopek uporablja za osebe iz člena 20(5) ali člena 18(1), od (b) do (d), navedene uredbe.
- 47 Člen 20(5) te uredbe med drugim določa, da se ta člen uporablja za prosilca, ki vloži prošnjo za mednarodno zaščito v eni od držav članic po tem, ko je med postopkom določanja države članice, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje, umaknil svojo prvo prošnjo v drugi državi članici.
- 48 Ta določba tako pomeni, da se lahko prosilca, ki je uradno obvestil pristojni organ države članice, v kateri je vložil prvo prošnjo, da jo želi še pred koncem tega postopka umakniti, kljub temu preda v prvo državo članico zaradi dokončanja tega postopka.
- 49 Predaja s tem namenom v prvo državo članico pa bi morala biti še toliko bolj mogoča v položaju, v katerem je prosilec zapustil to državo članico še pred koncem postopka določanja države članice, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje, ne da bi pristojni organ prve države članice obvestil o svoji želji, da umakne svojo prošnjo, in v katerem zato ta postopek v tej državi članici še vedno poteka.
- 50 Zato je treba šteti, tako kot sta finska vlada in Komisija navedli na obravnavi, da se člen 20(5) Uredbe Dublin III uporablja tudi v takem položaju, ker je treba to, da prosilec zapusti ozemlje države članice, v kateri je vložil prošnjo za mednarodno zaščito, za uporabo te določbe enačiti z implicitnim umikom te prošnje.
- 51 V zvezi s členom 18(1), od (b) do (d), Uredbe Dublin III je treba ugotoviti, da se nanaša na osebo, ki je na eni strani vložila prošnjo za mednarodno zaščito, ki se trenutno obravnava, je tako prošnjo med njenim obravnavanjem umaknila ali ji je bila taka prošnja zavrnjena, in da je na drugi strani bodisi vložila prošnjo v drugi državi članici bodisi je brez dovoljenja za prebivanje na ozemlju te države članice (sodba z dne 25. januarja 2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, točka 44).
- 52 Ker iz člena 2(d) te uredbe izhaja, da obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito pomeni kakršno koli obravnavo pristojnih organov v zvezi s tako prošnjo za mednarodno zaščito, razen postopka določanja odgovorne države članice v skladu s to uredbo, je treba šteti, da se lahko člen 18(1), od (b) do (d), te

uredbe uporabi, le če je država članica, v kateri je bila prošnja prej vložena, dokončala ta postopek določanja, priznala, da je sama odgovorna za obravnavanje te prošnje in začela z obravnavanjem te prošnje v skladu z Direktivo 2013/32.

- 53 Iz zgoraj navedenega izhaja, da spadata položaja, kakršna sta v postopkih v glavni stvari, na področje uporabe postopka za ponovni sprejem, ne glede na to, ali je bila prošnja za mednarodno zaščito, ki je bila vložena v prvi državi članici, umaknjena, in ne glede na to, ali se je obravnavanje te prošnje v skladu z Direktivo 2013/32 v tej državi članici že začelo.

Ureditev, ki se uporablja za postopke za ponovni sprejem

- 54 Postopki za sprejem in ponovni sprejem morajo biti obvezno izvedeni v skladu s pravili, določenimi v poglavju VI Uredbe Dublin III (glej v tem smislu sodbi z dne 26. julija 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, točka 49, in z dne 13. novembra 2018, X in X, C-47/17 in C-48/17, EU:C:2018:900, točka 57), v skladu s katerimi za ti vrsti postopkov veljata različni ureditvi, ki sta določeni v delu II oziroma III tega poglavja.
- 55 V okviru postopka za sprejem člen 21(1) te uredbe določa možnost, da država članica, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, od druge države članice zahteva, naj sprejme prosilca, le če prva od teh držav članic meni, da je „za obravnavanje prošnje odgovorna“ druga država članica, pri čemer je to načeloma država članica, določena v skladu z merili iz poglavja III te uredbe.
- 56 Uporabo teh meril v okviru postopka za sprejem potrjujejo določbe člena 22, od (2) do (5), iste uredbe, s katerimi se podrobno ureja obravnavanje dokazov in indicev, ki omogočajo uporabo teh meril, in opredeljuje dokazni standard, ki se zahteva za ugotovitev odgovornosti države članice, na katero je zahteva naslovljena.
- 57 Iz tega izhaja, da ima v okviru postopka za sprejem postopek določanja države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje, na podlagi meril, določenih v poglavju III Uredbe Dublin III, osrednji pomen in da lahko pristojni organ države članice, v kateri je bila vložena prošnja, na drugo državo članico naslovi zahtevo za sprejem, le če ta organ meni, da je druga država članica odgovorna za obravnavanje te prošnje (glej v tem smislu sodbo z dne 7. junija 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, točka 43).
- 58 Vendar pa enako ne velja za postopek za ponovni sprejem, ker je ta postopek urejen z določbami, ki se v zvezi s tem bistveno razlikujejo od določb, ki urejajo postopek za sprejem.
- 59 Na prvem mestu, člen 23(1) in člen 24(1) Uredbe Dublin III tako določata možnost zahtevati ponovni sprejem, če država članica, ki poda zahtevo, meni, da je „[v skladu s členom 20(5) in členom 18(1)(b), (c) ali (d) [te uredbe] odgovorna]“ druga država članica in ne, kadar meni, da je „za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica“.
- 60 Iz tega izhaja, kot je Komisija navedla na obravnavi, da je beseda „odgovorna“ v členu 23(1) in členu 24(1) Uredbe Dublin III uporabljena v drugačnem pomenu kot v členu 21(1) te uredbe, ker se ne nanaša posebej na odgovornost za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito. Poleg tega iz člena 18(2) in člena 20(5) te uredbe izhaja, da predaja osebe v državo članico, ki ima obveznost ponovnega sprejema, ni nujno namenjena temu, da se zagotovi uspešno dokončanje postopka obravnave te prošnje.
- 61 Tako v skladu s členom 23(1) in členom 24(1) Uredbe Dublin III pogoj za to, da se lahko zahteva ponovni sprejem ni, da se ugotovi odgovornost države članice, na katero je zahteva naslovljena, za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, temveč da ta država članica izpolnjuje pogoje, določene v členu 20(5) ali členu 18(1), od (b) do (d), te uredbe.

- 62 Iz člena 20(5) te uredbe pa izhaja, da ima obveznost ponovnega sprejema iz tega člena „država članica, v kateri je bila najprej vložena [...] prošnja za mednarodno zaščito“. Zato meril za določitev odgovornosti iz poglavja III iste uredbe ni mogoče uporabiti za opredelitev te države članice.
- 63 Poleg tega, če bi bil pogoj za nastanek te obveznosti dokončanje postopka določanja države članice, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje, v državi članici, ki poda zahtevo, da bi se preverilo, da ima odgovornost država članica iz člena 20(5) te uredbe, bi bilo to v nasprotju z logiko te določbe, ker je v njej navedeno, da je ponovni sprejem prosilca naložen tej državi članici zaradi „dokončanja postopka določanja odgovorne države članice“.
- 64 Sodišče je poleg tega že ugotovilo, da ta določba vsebuje posebne obveznosti za prvo državo članico, v kateri je bila vložena prošnja za zaščito, zaradi česar ima po Uredbi Dublin III poseben položaj (glej v tem smislu sodbo z dne 26. julija 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, točki 93 in 95).
- 65 V zvezi s členom 18(1), od (b) do (d), te uredbe je treba ugotoviti, da iz tega člena sicer izhaja, da obveznosti, ki jih vsebuje, veljajo za „odgovorno državo članico“.
- 66 Vendar pa se obveznost ponovnega sprejema iz teh določb uporablja – kot izhaja iz točk 51 in 52 te sodbe – le če je postopek določitve države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje, ki je določen s to uredbo, v državi članici, na katero je zahteva naslovljena, že končan in je ta država na njegovi podlagi ugotovila, da je odgovorna za obravnavanje te prošnje.
- 67 V takem položaju, ker je bila odgovornost za obravnavanje prošnje že ugotovljena, ni treba ponovno uporabiti pravil, ki urejajo postopek določanja te odgovornosti, med katerimi so na prvem mestu merila iz poglavja III iste uredbe.
- 68 Na drugem mestu, člen 25 Uredbe Dublin III potrjuje, da merila za določitev odgovornosti iz poglavja III te uredbe v okviru postopka za ponovni sprejem niso upoštevana.
- 69 Medtem ko člen 22, od (2) do (5), Uredbe Dublin III podrobno določa način, kako je treba ta merila uporabiti v okviru postopka za sprejem, je treba namreč ugotoviti, da člen 25 te uredbe ne vsebuje nobene podobne določbe in državi članici, na katero je zahteva naslovljena, nalaga le, da opravi ustrezna preverjanja za to, da bi lahko odločila o zahtevi za ponovni sprejem.
- 70 To, da gre pri postopku za ponovni sprejem za poenostavljeni postopek, je poleg tega potrjeno z dejstvom, da je rok za odgovor na zahtevo za ponovni sprejem iz člena 25(2) te uredbe bistveno krajši od roka za odgovor na zahtevo za sprejem iz člena 22(7) iste uredbe.
- 71 Na tretjem mestu, zgoraj navedeno razlago potrjujeta tudi standardna obrazca zahteve za sprejem oziroma zahteve za ponovni sprejem iz Priloge I oziroma Priloge III Uredbe št. 1560/2003.
- 72 Medtem ko standardni obrazec zahteve za sprejem določa, da mora država članica, ki poda zahtevo, tako da odkljuka določeno polje, navesti upošteveno merilo za določitev odgovornosti in omogoča vnos informacij, ki so potrebni za preizkus, ali je to merilo izpolnjeno, namreč standardni obrazec zahteve za ponovni sprejem zahteva le, da država članica, ki poda zahtevo, navede, ali njena zahteva temelji na členu 20(5) ali členu 18(1), (b), (c) ali (d), Uredbe Dublin III in ne vsebuje nobene vrstice, ki bi se nanašala na merila za določitev odgovornosti iz poglavja III te uredbe.
- 73 Na četrtem mestu je treba ugotoviti, da bi bila obratna razlaga – v skladu s katero bi se ponovni sprejem lahko zahteval, le če bi se lahko država članica, na katero je zahteva naslovljena, opredelila kot odgovorna država članica na podlagi meril za določitev odgovornosti, navedenih v poglavju III Uredbe Dublin III – v nasprotju s splošno sistematiko te uredbe.

- 74 Ta razlaga bi na koncu namreč pomenila, da bi bilo treba postopka za sprejem in ponovni sprejem skoraj z vseh vidikov voditi na enak način in da gre v praksi za enoten postopek, v katerem je treba na podlagi omenjenih meril za določitev odgovornosti najprej določiti državo članico, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje, nato pa nanjo nasloviti zahtevo, katere utemeljenost bi morala ta država članica preizkusiti na isti podlagi.
- 75 Če bi nameraval zakonodajalec Unije vzpostaviti tak enoten postopek, pa ne bi bilo smiselno, da v strukturi navedene uredbe določi dva samostojna postopka, ki se uporabljata v različnih primerih, sta podrobno urejena in zanj veljajo različne določbe.
- 76 Na petem in zadnjem mestu, razlaga, omenjena v točki 73 te sodbe bi lahko tudi otežila doseganje nekaterih ciljev Uredbe Dublin III.
- 77 Taka razlaga bi namreč pomenila, da bi lahko pristojni organi druge države članice v primerih iz člena 18(1), od (b) do (d), te uredbe, *de facto* ponovno preizkusili ugotovitev, do katere so po koncu postopka določanja države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje, prišli pristojni organi prve države članice v zvezi z lastno odgovornostjo, če bi zadevne osebe zapustile ozemlje te države članice po tem, ko je ta začela obravnavo njihove prošnje, kar bi lahko državljanke tretjih držav, ki so prošnje za mednarodno zaščito vložili v eni državi članici, spodbudilo, da gredo v druge države članice, in bi tako povzročalo sekundarna gibanja, ki jih Uredba Dublin III ravno poskuša preprečiti s tem, da uvaja enotne mehanizme in merila za določitev odgovorne države članice (glej po analogiji sodbi z dne 17. marca 2016, Mirza, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, točka 52, in z dne 13. septembra 2017, Khir Amary, C-60/16, EU:C:2017:675, točka 37).
- 78 Razlaga, omenjena v točki 73 te sodbe, bi lahko poleg tega posegala v bistveno načelo te uredbe, ki je določeno v členu 3(1) te uredbe, da prošnje za mednarodno zaščito obravnava samo ena država članica, če bi bila v postopku določanja odgovorne države članice, ki se je vodil v drugi državi članici, sprejeta drugačna ugotovitev kot v postopku, ki se je vodil v prvi državi članici.
- 79 Poleg tega bi ponovni preizkus ugotovitev postopka določanja odgovorne države članice – ki bi ga bilo treba glede na okoliščine primera večkrat ponoviti – v primeru, v katerem sta se že zagotovila uporaba te uredbe in dejanski dostop do postopka za mednarodno zaščito, škodil cilju hitre obravnave prošenj za mednarodno zaščito iz uvodne izjave 5 te uredbe.
- 80 Iz tega izhaja, da zadevnim pristojnim organom v primerih iz člena 23(1) in člena 24(1) Uredbe Dublin III, preden od druge države članice zahtevajo ponovni sprejem, ni treba ugotavljati, ali je ta država članica na podlagi meril za določitev odgovornosti, določenih v tej uredbi, in zlasti merila iz člena 9 te uredbe odgovorna za obravnavanje prošnje.
- 81 Poleg tega je treba ugotoviti, da bi lahko v primerih iz člena 20(5) Uredbe Dublin III do morebitne predaje načeloma prišlo, ne da bi se predhodno ugotovila odgovornost države članice, na katero je zahteva naslovljena, za obravnavanje prošnje.
- 82 Zato po taki predaji in po koncu postopka določitve odgovorne države članice v tej državi članici, ni mogoče izključiti možnosti, da pride do predaje v nasprotno smer, v državo članico, ki je prej zahtevala ponovni sprejem prosilca. Poleg tega, kot navajata nemška vlada in Komisija, je glede na roke, določene v členu 21(1) te uredbe, verjetno, da po koncu tega postopka država članica, ki je morala pred tem ponovno sprejeti tega prosilca, sprejema ne bo več mogla veljavno zahtevati.
- 83 Ob tem je treba spomniti, da je cilj meril za določitev odgovornosti iz členov od 8 do 10 te uredbe, ob upoštevanju uvodnih izjav 13 in 14 te uredbe, prispevati k varstvu največjih koristi otroka in družinskega življenja zadevnih oseb, ki jih med drugim zagotavljata člena 7 in 24 Listine o temeljnih pravicah. V teh okoliščinah država članica v skladu z načelom lojalnega sodelovanja me more veljavno vložiti zahteve za ponovni sprejem v položaju, ki ga ureja člen 20(5) iste uredbe, če je zadevna oseba

pristojnemu organu posredovala dokaze, na podlagi katerih je očitno, da je treba to državo članico šteti za državo članico, ki je na podlagi teh meril za določitev odgovornosti odgovorna za obravnavanje prošnje. V tem položaju mora namreč ta država priznati, da je odgovorna za obravnavanje prošnje.

⁸⁵ Glede na zgoraj navedeno je treba na vprašanje v zadevi C-582/17 in vprašanji v zadevi C-583/17 odgovoriti, da je treba Uredbo Dublin III razlagati tako, da se državljani tretje države, ki je prošnjo za mednarodno zaščito vložil v prvi državi članici, nato pa to državo članico zapustil in potem v drugi državi članici vložil novo prošnjo za mednarodno zaščito:

- v okviru pravnega sredstva iz člena 27(1) te uredbe, ki ga v drugi državi članici vloži zoper odločbo o njegovi predaji, načeloma ne more sklicevati na merilo za določitev odgovornosti iz člena 9 te uredbe;
- v okviru takega pravnega sredstva v položaju iz člena 20(5) te uredbe izjemoma lahko sklicuje na to merilo za določitev odgovornosti, če je ta državljani tretje države pristojnemu organu države članice, ki poda zahtevo, posredoval dokaze, na podlagi katerih je očitno, da bi bilo treba to državo članico šteti za državo članico, ki je na podlagi tega merila za določitev odgovornosti odgovorna za obravnavanje prošnje.

Stroški

⁸⁶ Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Uredbo (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države ali oseba brez državljanstva je treba razlagati tako, da se državljani tretje države, ki je prošnjo za mednarodno zaščito vložil v prvi državi članici, nato pa to državo članico zapustil in potem v drugi državi članici vložil novo prošnjo za mednarodno zaščito:

- v okviru pravnega sredstva iz člena 27(1) te uredbe, ki ga v drugi državi članici vloži zoper odločbo o njegovi predaji, načeloma ne more sklicevati na merilo za določitev odgovornosti iz člena 9 te uredbe;
- v okviru takega pravnega sredstva v položaju iz člena 20(5) te uredbe izjemoma lahko sklicuje na to merilo za določitev odgovornosti, če je ta državljani tretje države pristojnemu organu države članice, ki poda zahtevo, posredoval dokaze, na podlagi katerih je očitno, da bi bilo treba to državo članico šteti za državo članico, ki je na podlagi tega merila za določitev odgovornosti odgovorna za obravnavanje prošnje.

Podpisi